

Fag:	Tilpasset opplæring og spesialpedagogikk 2
Kode:	TISP230
Studiepoeng:	30
Vedtatt:	Vedtatt av Avdelingsstyret i møte 10. mai 2005 (sak A23/05) med senere justeringer av dekan høsten 2007

Studieplanens inndeling:

- 1. Innledning**
- 2. Innhold**
- 3. Organisering og arbeidsformer**
- 4. Vurderingsordning**
- 5. Pensum og kunnskapskilder**

1. Innledning

Studiet i *Tilpasset opplæring og spesialpedagogikk 2* (TISP230) ved HiST- ALT bygger på en forståelse av at tilpasset opplæring er et overordnet prinsipp som gjelder alle elevene, også de som har behov for spesialundervisning. Det er en uttalt forutsetning at skole og barnehage sørger for gode rammevilkår for oppvekst og opplæring, noe som innebærer å tilpasse opplæringen til den enkelte elevs særskilte behov i henhold til målsettinger i lovverk og læreplan.

Elevers rett til tilpasset opplæring, en inkluderende undervisning og spesialundervisning (ved dokumenterte behov) står sentralt i lovverk og plandokumenter for grunnopplæringen.

Det er generelt stort behov for spesialpedagogisk kompetanse i skolen. Arbeidet som spesialpedagog handler om å utvikle og gjennomføre tilpasset opplæring i samarbeid mellom ulike parter i og utenfor skolemiljøet.

I studiet TISP230 er grunnskolen hovedfokus, men både barnehage, videregående opplæring og voksenopplæring blir berørt.

TISP230 er en 30-studiepoengs enhet som bygger på *Tilpasset opplæring og spesialpedagogikk 1* (TISP130). Sammen med TISP130 danner det grunnlaget for innpass til 2. året på mastergradsstudiet som er utviklet i samarbeid mellom Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU), Høgskolen i Nord-Trøndelag (HiNT) og Dronning Mauds Minne Høgskolen (DMMH).

Målgrupper og opptakskriterier

- Studenter som vil ta studiet i fjerde år av valgfri del av allmennlærerutdanningen, og som har fullført TISP130, Sosialpedagogikk 1 (SOSPED130) eller tilsvarende
- Studenter med treårig lærerutdanning eller annen relevant treårig høgskoleutdanning, for eksempel førskolelærere, barnevernspedagoger som har fullført TISP130, SOSPED130 eller tilsvarende

Mål for studiet

Studiet viderefører målene for TISP130 og tar i tillegg sikte på å utdanne spesialpedagoger med særskilt kompetanse med hensyn til å

- kunne ta rådgivende og koordinerende ansvar for spesialpedagogisk arbeid, primært innenfor sine fordypningsfelt
- kunne være aktive medspillere i samarbeid med heim og hjelpeapparat

2. Innhold

TISP230 er bygd opp av tre hovedtema:

- Sosiale og emosjonelle vansker
- Lese- og skrivevansker
- Matematikkvansker

Hvert hovedtema består av en innføringsdel (7,5 studiepoeng) og en fordypningsdel (7,5 studiepoeng). Alle studentene skal ha de tre innføringsdelene og *en* valgfri fordypningsdel. Uttelling for studiepoeng gis kun når TISP230 er bestått i sin helhet. De henvisningene til studiepoeng som fremkommer i kapittel 2, markerer hvor stor studiebelastning hver del har.

Hovedtema 1: Sosiale og emosjonelle vansker

Dette fordypningsemnet setter søkelyset på de utfordringene elever med sosiale og emosjonelle vansker stilles overfor, og på hvordan skolen kan forebygge og tilpasse opplæringen slik at hvert enkelt barn får støtte i sin sosiale og emosjonelle utvikling.

Innføringsdel (7,5 stp)

- Forståelsesramme. Begreper og perspektiver
- Ulike typer vansker. Ulike perspektiver, risikofaktorer og beskyttelsesmekanismer
- Forebygging, strategier og tiltak. Skole-, gruppe- og elevsentrerte tiltak
- Forsterkede tiltak. Barn mellom skole, heim og institusjon

Fordypningsdel (7,5 stp)

- Nevrologisk betingede vansker
- Miljørelaterte vansker
- Konfliktbehandling
- Omsorgssvikt
- Forebygging

Hovedtema 2: Lese- og skrivevansker

Dette fordypningsemnet setter søkelyset på de utfordringene elever med forsinket lese- og skriveutvikling stilles overfor, og på hvordan skolen kan forebygge og tilpasse opplæringen slik at hvert enkelt barn får utviklet sitt lese- og skrivepotensial best mulig.

Innføringsdel (7,5 stp):

- Forståelsesramme. Bruk av begreper
- Barns tale-, lese- og skriftspråklige utvikling. Forventet og avvikende utvikling
- Forsinket lese- og skriveutvikling og dysleksi. Årsaksfaktorer. Avkodingsstrategier og avkodingsprosesser
- Lese- og skrivemuligheter:
 - Forebygging: Primære, sekundære og tertiære tiltak
 - Helhetlig kartlegging
 - Pedagogiske tiltak: Tilrettelegging ut fra mestringsnivå. Lese- og skrivemetodikk. Lese-forståelse og metakognisjon, funksjonelle lesestrategier og ferdigheter i tekstsaking og skiving
 - Hjelpemidler
 - Rettigheter

Fordypningsdel (7,5 stp):

- Språk- og uttalevansker
- Utfordringer hos elever med norsk som andrespråk
- Forsinket lese- og skriveutvikling og selvoppfatning
- Helhetlig kartlegging. Rapportskriving
- Pedagogiske tiltak: Tiltak for å fremme avkodingsferdigheter. Utvikling av leseforståelse og metakognitive læringsstrategier
- Hjelpemidler: IKT som verktøy. Aktuell dataprogramvare

Hovedtema 3: Matematikkvansker

Dette fordypningsemnet setter søkelyset på de utfordringene elever som ikke lykkes i matematikk, stilles overfor. Temaet skal gi en innføring i årsaksforhold og gi studentene en forståelse for hvordan skolen kan forebygge og tilpasse opplæringen slik at vansker i matematikk kan forebygges og avhjelpes gjennom en helhetlig tilrettelegging.

Innføringsdel (7,5 stp):

- Språkets rolle i matematikkinnlæringen
- Begrepsoppfatning og begrepsforståelse i matematikk
- Å forstå hvordan elever lærer og forstår matematikk
- Elevers selvoppfatning i forhold til matematikk
- Stolthet over læring og mestring ut fra elevenes eget perspektiv
- Matematikkundervisning som vektlegger den enkelte elevs forutsetninger og muligheter

Fordypningsdel (7,5 stp):

- Punktene skissert som for enhet på 7,5 studiepoeng (men mer grundig, spesielt når det gjelder forståelse, selvoppfatning og emosjonelle forhold knyttet til opplæring i matematikk)
- Matematikk for alle – inkludering av elever med ulik bakgrunn, språklig og kulturelt
- Kartlegging og analyse av elevenes bakgrunn og utviklingspotensiale for videre læring i matematikk

Overlappende tema

Disse temaområdene vil være aktuelle som integrert del av andre tema.

- Læringsstrategier
- Spesialpedagogisk rådgiving
- Spesialpedagogiske arbeidsmåter
- Ethiske og juridiske problemstillinger
- Dokumentasjon

3. Organisering og arbeidsformer

I studiet vil en bruke flere ulike arbeidsmåter, eksempelvis:

- Forskningsbasert og dialogpreget undervisning
- Strukturert, systematisk kollokviearbeid
- Temakurs, seminarer og studentaktivitet
- Aktiv bruk av nettbaserte arbeidsmåter er et krav. Dette gjelder spesielt i forhold til informasjon, samhandling og veiledning

Praksiskrav

Studentene har to ukers praksis (10 dager), relatert til stort fordypningsemne. Det åpnes for å ha praksis på andre arenaer enn skole og barnehage. Erfaringer fra praksis skal gjenspeiles i obligatorisk oppgave knyttet til fordypningsemnet.

(Se *Fagpraksis spesialpedagogikk* på <http://hist.no/multimedia.ap?id=3287>)

Obligatorisk studiedeltaking

- Innføring i studiet
- Likeverdig deltakelse i gruppeoppgaver
- To uker (10 dager) praksis
- Forberedelse til – og erfaringsdelingsseminar etter praksisperioden
- Studievurdering

Nærmere opplysninger om emner og tidspunkter for den obligatoriske studiedeltakingen blir gitt i de årlige semesterplanene, som deles ut i starten av studieåret. Det vises ellers til avdelingens *Regler for frammøte og studiegang* ved Avdeling for lærer- og tolkeutdanning.

4. Vurderingsordning

Obligatoriske arbeidskrav

Tre obligatoriske mappebidrag (til sammen ca. 35 sider)

1. Individuelt bidrag innenfor stor fordypning (mellom 20-25 sider). I tillegg skal det utarbeides et sammendrag av mappebidraget på inntil to sider
2. Gruppebidrag innenfor liten fordypning (mellom 10-12 sider). I tillegg skal det utarbeides et sammendrag av mappebidraget på inntil en side
3. Gruppebidrag innenfor liten fordypning. Dette bidraget består i å skrive en sakkyndig utredning ut fra et selvvalgt case i det aktuelt temaområde. Gruppen skal redegjøre muntlig i plenum for sine vurderinger og levere inn en kort skriftlig sakkyndighetsrapport som også skal legges ut på eget nettområde (mellom 3-5 sider)

Ett individuelt og ett gruppebidrag (mappebidrag 1 og 2), skal leveres i mappe som grunnlag for karakterfastsetting. Det tredje bidraget vurderes som godkjent/ikke godkjent på grunnlag av fremføring og tilhørende skriftlig bidrag.

Endelig karakter blir ikke gitt før alle obligatoriske arbeidskrav er godkjent.

Grunnlag for karakterfastsetting

Karakteren i faget fastsettes på grunnlag av to deler som hver teller 50 %.

Del 1 Mappe

Mappen skal inneholde mappebidragene 1 og 2 som beskrevet i obligatoriske arbeidskrav ovenfor. Det individuelle bidraget skal telle mest ved fastsetting av karakter i mappe.

Del 2 Individuell muntlig eksamen

Individuell muntlig eksamen tar utgangspunkt i sammendraget av individuelt bidrag fra stor fordypning (se punkt 4.1 over) og i det øvrige pensum i studiet. Det er den muntlige eksamen som karaktersettes.

Både del 1 og del 2 må være bestått for å få karakter i faget. Ved fastsetting av endelig karakter er del 1 utslagsgivende.

5. Pensum og kunnskapskilder

Pensumlistene produseres av biblioteket og finnes på følgende adresse

<http://www.hist.no/content.ap?thisId=920> på avdelingens hjemmesider. Pensumlistene redigeres av biblioteket. Spørsmål rettes til faglig ansvarlig.